

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/101/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5723202511
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2025:5723202511.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členov senátu Mgr. Márie Kašíkovej a JUDr. Zuzany Krivdovej, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX C. D. XX, právne zastúpený: AK JUDr. Ing. Martina Kiselová, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 94/11, Martin, IČO: 56 699 565, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, IČO: 00 166 481, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a rozhodnutím o väzbe, na odvolanie žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Martin z 12. marca 2025 č. k. 15C/81/2023-159, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. m e n í tak, že žalobu v tejto časti z a m i e t a .
- II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. p o t v r d z u j e .
- III. Žalovanej p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť žalobcovi náhradu škody vo výške 2.847,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne od 20.05.2023 do zaplataenia, náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.000,- Eur a príslušenstvo pohľadávky vo výške 439,27 Eur, do 30-tich dní (výrok I.). Vo zvyšku nárok na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy žalobu zamietol (výrok II.). Podľa pomeru úspechu strán v spore priznal úspešnejšej žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 46 % (výrok III.).

2. Vychádzal zo zistenia, že na základe Žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 31.01.2023 adresovanej Generálnej prokuratúre SR si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody vo výške 2.847,20 Eur spolu s nákladmi na dopravu vo výške 12 Eur, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu 30.000,- Eur, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné vznesené obvinenie vo výške 10.000,- Eur, t.j. za každé vznesené obvinenie osobitne vo výške 5.000,- Eur a náhradu za stratu na zárobku v sume 1.907,24 Eur počas trvania väzby. Žalovaná písomne listom zo dňa 03.05.2023 odpovedala žalobcovi, že jeho nárok nebude uplatnený ani čiastočne, keďže neuviedol žiadne konkrétne skutkové a právne okolnosti, pre ktoré by malo byť uznesenie o vznesení obvinenia nezákonné, keď v konečnom dôsledku bola trestná vec postúpená na prejednanie priestupku a neboli naplnené zákonné podmienky uvedené v §§ 15, 16 Zákona č. 514/2003 Z. z.

3. Žalobca na základe podanej žaloby označil ako nezákonné rozhodnutie na základe podmienok § 3 ods. 1, ods. 2, §§ 5 a 6 Zákon č. 514/2003 Z. z. uznesenia ORPZ v Martine, odbor kriminálnej polície o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia žalobcovi v bode 1. za zločin týrania blízkej osoby

a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona a v bode 2. za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona s poukazom na ust. § 139 ods. 1 písm. c/, písm. e/ Trestného zákona, voči ktorému podal sťažnosť, o ktorej bolo rozhodnuté uznesením Okresnej prokuratúry Martin dňa 18.05.2022 sp. zn. 1Pv/167/22/5506-13, ktorá bola zamietnutá. Po vznesení obvinenia v priebehu zadržania žalobcu bol zo strany prokurátora Okresnej prokuratúry Martin podaný návrh na vzatie žalobcu do väzby z 05.04.2022, ktorému vyhovel sudca Okresného súdu Martin pre prípravné konanie uznesením sp. zn. 4Tp/34/2022 zo dňa 07.04.2022, kedy žalobca bol vzatý do väzby. Okresný súd Martin uznesením z 30.06.2022 sp. zn. 4Tp/34/2022 rozhodol, že prepúšťa obvineného A. B. z väzby na slobodu a jeho väzbu nahradila jeho písomným sľubom, že povedie riadny život a uložením dohľadu probačného a mediačného úradníka nad ním ako náhradu za jeho väzbu, a to až do doby právoplatného skončenia trestného konania. Uznesením Okresnej prokuratúry Martin sp. zn. 1Pv/167/22/5506-35 zo dňa 17.09.2022 prokurátorka Okresnej prokuratúry rozhodla o postúpení veci trestného stíhania obvineného A. B., ktorý bol trestne stíhaný pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby, Okresnému úradu Martin, odboru všeobecnej vnútornej správy, pretože výsledky vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom, predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 30.09.2022; obdobne uznesením Okresnej prokuratúry Martin sp. zn. 1Pv/167/22/5506-34 zo dňa 17.09.2022 bolo rozhodnuté o postúpení veci trestného stíhania obvineného A. B., ktorý bol trestne stíhaný pre zločin vydierania Okresnému úradu Martin, odboru všeobecnej vnútornej správy. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 30.09.2022. Na základe takto zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že je daná dôvodnosť žaloby na náhradu škody na základe podmienok § 3 ods. 1, ods. 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2 Zákona č. 514/2003 Zb., keď aj v zmysle ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má základné právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia (napr. rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/194/2010, uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/145/2011, rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/68/2010). Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti a zákonnosti začatia a vedenia trestného stíhania nie je to, že trestné stíhanie prebiehalo zákonne, ale to, aký je neskorší výsledok trestného konania (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/183/2009, sp. zn. 4NCdo/15/2009, nález Ústavného súdu SR II. ÚS 25/2011).

4. Vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe zákona č. 514/2003 Z. z. o náhrade škody v § 8 ods. 5 upravuje podmienky, za ktorých môže byť náhrada škody za väzbu priznaná, v ods. 6 citovaného ustanovenia upravuje podmienky, kedy právo na náhradu škody nevznikne, keď podľa písm. a/ § 8 ods. 6 osobitne upravuje, že právo na náhradu nevznikne, ak si osoba uloženie trestu, ochranného opatrenia alebo väzbu zavinila sama, keď takéto podmienky nastali aj v prejednávanej veci. Vychádzal z uznesenia Okresného súdu Martin zo dňa 07.04.2022 č. k. 4Tp/34/2022, na základe ktorého bol žalobca vzatý do väzby, v zmysle dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (ďalej aj ako „TP“). Nakoľko sudca prípravného konania dospel k záveru, že existuje dôvodné podozrenie nasvedčujúce tomu, že stíhané skutky sa stali a spáchal ich obvinený, že páchatel/obvinený bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti, keďže tento je dôvodne podozrivý, že sa voči matke dopúšťa opakovaného násilného správania, ktoré má pokračujúci tendenciu, nejde len o ojedinelé vybočenie obvineného z jeho správania, ale o bežné dlhodobé násilné správanie sa voči nej, keď aj sám obvinený vo svojej výpovedi sa priznal, že sa zle správa k matke, i keď nie tak, ako je popísané v uznesení, priznal, že dva alebo tri razy vybuchol od zlosti, a to v priebehu od januára 2022 doposiaľ, fyzicky napadol svoju matku tak, že jej dal facku, následne v mesiaci február ju udrel do chrbta a v marci ju napadol tiež asi 1x, bez toho, aby matka musela absolvovať lekárske ošetrenie. Pokiaľ sudca pre prípravné konanie uznesením sp. zn. 4Tp/34/2022 zo dňa 03.06.2022 rozhodol o prepustení obvineného z väzby na slobodu, jeho väzba bola nahradená písomným prisľubom obvineného, že povedie riadny život a uložením dohľadu probačného a mediačného úradníka nad ním, zároveň mu uložil viaceré povinnosti. Sudkyňa pre prípravné konanie ďalej zistila, že u obvineného dôvody preventívnej väzby naďalej trvajú, keďže pretrváva obava, že by obvinený mohol pokračovať v trestnej činnosti, ktorú (väzbu) nahradila písomným sľubom obvineného a dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným. Vychádzajúc z takto zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že žalobca ako obvinený v trestnom konaní si väzbu zavinil sám a bola dôvodná obava, že v prípade neeliminácie možnosti stretu obvineného s poškodenou, tento môže pokračovať v páchaní trestnej činnosti, čo mohlo vyústiť do omnoho závažnejších následkov, nakoľko aj sám obvinený v zápisnici o výsluchu uviedol, resp. priznal sa, že sa takto správal, keď sa dozvedel, že matka previedla pozemok na vnuka, dopúšťať sa na nej násilného konania, ktoré on sám vyhodnotil ako nie také agresívne a závažné, nakoľko matka nemusela vyhľadať lekársku pomoc. Z uvedeného vyplýva, že zavinenie obvineného znamená, že jeho zavinené konanie bolo dôvodom k podaniu a vyhoveniu návrhu na jeho vzatie do väzby a jeho chovanie

bolo dôvodom k obave, že bude pokračovať v trestnej činnosti, pre ktorú je stíhaný. Nie je podstatné to, či jednanie obvineného vyvolalo podozrenie, že bol spáchaný trestný čin alebo či naplnil podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, ak vec bola postúpená na iný orgán, ale jeho chovanie bolo dôvodom k obave, že bude pokračovať v takomto správaní a väzba v zmysle dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c/ TP bola prostriedkom zaistenia obvineného, aby sa takýmto negatívnym spôsobom nesprával, resp. v takomto chovaní nepokračoval. Dospel preto k záveru, že došlo k naplneniu negatívnej podmienky uvedenej v § 8 ods. 6 písm. a/ Zákon č. 514/2003 Z. z. na základe ktorých žalobcovi nárok na náhradu škody – náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu vo výške 4.500,- Eur, náhradu škody pozostávajúcu zo straty na zárobku počas trvania väzby vo výške 1.907,24 Eur a náhradu cestovných výdavkov za cestu na trase E. – C. v rámci probačného dohľadu v sume 12,- Eur nepriznal.

5. Považoval za dôvodne uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonne vznesené obvinenie zločinu týrania blízkej a zverenej osoby vo výške 5.000,- Eur, za nezákonné vznesené obvinenie zo zločinu vydierania vo výške 5.000,- Eur a na náhradu účelne vynaložených nákladov na trovy právneho zastúpenia obhajcu v trestnom konaní vo výške 2.847,20 Eur a príslušenstva pohľadávky vo výške 439,27 Eur, keďže uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia boli nezákonne tým, že tieto trestné veci boli postúpené na Okresný súd Martin, odbor všeobecnej vnútornej správy, nakoľko výsledky vyšetrovania preukazovali, že nejde o trestné činy, ale o skutky, ktoré by mohli byť priestupkami, ktoré v zmysle už spomínanej judikatúry možno považovať za nezákonné.

6. Na základe podmienok § 17 ods. 1, § 18 ods. 1, ods. 3 Zákon č. 514/2003 Z. z. priznal žalobcovi vynaložené prostriedky na zaplatenie obhajoby v trestnom konaní splnomocnenej obhajkyňi JUDr. Ing. Martiny Kiseľovej v celkovej výške 2.847,- Eur. Trovy obhajoby žalobca splnomocnenej obhajkyňi uhradil na základe faktúry vo výške 2.847,20 Eur, ktorú skutočnosť mal preukázanú aj výpisom z účtu splnomocnenej obhajkyne. Považoval za dôvodne uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy na základe podmienok § 17 ods. 2, ods. 3, ods. 4 Zákona č. 514/2003 Z. z.. Žalobca na základe podanej žaloby si uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonne vznesené obvinenie zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby vo výške 5.000,- Eur a za nezákonne vznesené obvinenie zo zločinu vydierania vo výške 5.000,- Eur, spolu vo výške 10.000,- Eur. Žalobca v súvislosti so zásahom do jeho osobnostných práv v dôsledku vedenia trestného stíhania uviedol, že žije v obci s počtom 700 obyvateľov, kde každý každého pozná. Dovtedy, kým nebol vzatý do väzby pracoval, mal pracovnú zmluvu do konca apríla, keďže bol vzatý do väzby nevedel, či ho starostka vezme späť do práce, nakoľko pracovná zmluva sa mu zrušila od 01.05. Až od októbra 2022 ho starostka zamestnala z dôvodu, že vykonáva prácu kuriča, jedná sa o sezónnu prácu. V súčasnosti je nezamestnaný, pracoval do mája 2023, nechodí nikde, je stále doma s mamou, o ktorú sa stará. Zdravotný stav sa mu zhoršil v dôsledku vykonávania väzby, pokazil sa mu žľčník, ktorý mu museli operovať. Svedok A. E. na pojednávaní uviedol, že jeho priateľský vzťah so žalobcom nijako neovplyvnila skutočnosť, že žalobca bol vo väzbe a že voči nemu sa viedlo trestné stíhanie. Svedkyňa F. G., starostka obce uviedla, že pokiaľ bolo voči žalobcovi začaté trestné konanie bolo to pre ňu prekvapenie, musela s ním ukončiť pracovný pomer, po výkone trestu ho opätovne zamestnala ako kuriča, nakoľko mu verila. Pre ľudí v obci to bolo prekvapenie, že sa voči nemu vedie trestné stíhanie a že bol vzatý do väzby, po vrátení z väzby nevnímala u neho žiadnu zmenu v plnení pracovných povinností. Svedok H. H. uviedol, že pokiaľ žalobca bol vzatý do väzby vie, že to bolo v rámci nejakých sporov v rámci rodiny. V obci nepozná žiadneho občana, ktorý v dôsledku väzby u žalobcu zmenil voči nemu správanie. Žalobca nepodporil tvrdenia žalovanej o tom, že sa voči nemu viedlo aj iné trestné konanie, ktoré bolo skončené rozsudkom v roku 2024, proti ktorému podal odvolanie.

7. Vzhľadom na dĺžku trvania trestného konania (zhruba 6 mesiacov) považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.000,- Eur. V dôsledku závažnosti následkov, ktoré vznikli poškodenému, pri určení výšky primeranej náhrady prihliadal na osobu žalobcu ako poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré poškodenému vznikli v súkromnom živote a závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Zásah do spoločenského a pracovného života u žalobcu nebol preukázaný. Vypočítí svedkovia – jeho kamaráti potvrdili, že ho naďalej považujú za priateľa, vzťahy po skončení trestného konania sa nenarušili, žalobca bol zamestnaný v čase trestného stíhania, keď mal pracovnú zmluvu do konca apríla 2022 (sezónna práca) a ktorá bola obnovená od októbra 2022, nakoľko jeho práca sa týkala sezónnej roboty – kuriča v materskej škole. Starostka obce ako svedkyňa potvrdila, že začatie trestného konania žiadnym spôsobom neovplyvnilo jej názor na žalobcu, považovala ho naďalej za pracovitého zamestnanca. Naproti tomu je nepochybné, že vzťahy s jeho sestrou sa zhoršili, prestali spolu komunikovať, boli narušené vzťahy s matkou. Po skončení

trestného konania sa vrátil domov a matku opatruje. Za daných okolností dospel k záveru, že primeraným odškodnením pre žalobcu v súvislosti s vedením trestného stíhania je zhruba odškodnenie v sume 11 Eur/deň, čo znamená, že pri 181 dňoch vedenia trestného stíhania to predstavuje sumu 2.000,- Eur, ktorú žalobcovi priznal a vo zvyšnej časti jeho žalobu na náhradu nemajetkovej ujmy ako nedôvodnú zamietol.

8. V súvislosti s uplatneným nárokom na náhradu škody – trov obhajoby vo výške 2.847,20 Eur, v zmysle § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 16 ods. 4 zákon č. 514/2003 Z. z. priznal žalobcovi uplatnený úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne z priznanej sumy od 20.05.2023 do zaplata, vychádzajúc z toho, že žalobca si uplatnil nárok u žalovanej na základe žiadosti z 31.01.2023. V súvislosti s uplatnením žiadosti u žalovanej priznal aj náklady na uplatnenie tohto nároku (trov právneho zastúpenia) vo výške 439,27 Eur ako príslušenstva pohľadávky v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

9. Proti rozsudku prvej inštancie vo výrokoch II. a III. podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Nestotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie o nepriznaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu, i keď správne v súlade s ust. § 8 ods. 5 zákon č. 514/2003 Z. z. dospel k záveru, že nie je povinnosťou obvineného podať proti rozhodnutiu o vzatí do väzby sťažnosť, aj tak právo na náhradu škody nepriznal na základe nesprávneho záveru, že väzbu si zaviniť sám. Nesprávne súd prvej inštancie vychádzal z výpovede poškodených v trestnom konaní a nezohľadnil obhajobu počas celého prípravného konania, ktorá bola konštantná. Sudca pre prípravné konanie vychádzal v podanom návrhu na vzatí do väzby z popisu skutku, ktorý poskytla poškodená – jeho matka, s ktorou žil aj súčasne žije v spoločnej domácnosti. Uvádzané skutočnosti v podanom trestnom oznámení jeho matkou boli neskôr overované vykonaným znaleckým dokazovaním a potvrdené závermi znaleckého posudku B. A. I., B. v trestnom konaní, že matka bola ovplyvniteľná, zamieňala si skutočne prežitú udalosť s takými, ktoré sa nikdy nestali. Rovnako, pokiaľ išlo o obvinenia zo strany druhej poškodenej – jeho sestry p. J. K., ani ňou tvrdené skutočnosti sa nepotvrdili, pričom od počiatku popieral pravdivosť ňou uvádzaných tvrdení. V rámci rozhodovania o návrhu prokurátora na jeho vzatie do väzby pred sudcom pre prípravné konanie poprel, že by sa bol dopustil konania v takej intenzite, aké mu boli kladené za vinu uznesením o vznesení obvinenia, teda že by jeho konanie dosahovalo závažnosť, aby mohlo byť posudzované ako zločin vydierania, resp. zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby. Zavinenie väzby nemožno vidieť v takom konaní, ktoré je obsahom skutkovej vety vzneseného obvinenia, teda, že mal na matku fyzicky útočiť, hoci intenzita možných útokov bola len v rovine tvrdení poškodenej, ktorú on popieral, ktoré by bolo obsahom výrokovej časti uznesenia o vznesení obvinenia, hoci by sa následne jeho intenzita a závažnosť nepotvrdila, by ospravedlňovalo štát zo zásahu do osobnej slobody jednotlivca. V tejto súvislosti poukazuje na ustálenú prax súdu pri výklade § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z., na rozhodnutie z 30. novembra 1997 sp. zn. PlsF 3/77. Pokiaľ existujú aj konflikty medzi ním a matkou, tieto neprekračujú hranice takeho správania, ktoré možno vyhodnotiť nanajvýš ako priestupok, teda nedosahujúce závažnosť trestnoprávnej represie. Pokiaľ bol vzatý do väzby, nikdy sa v takejto situácii nenachádzal, preto sťažnosť proti uzneseniu o vzatí do väzby nepodával. Ku skutkom, ktoré mu boli kladené za vinu, sa po celý čas nepriznával. Uvádzal, ako sa všetko stalo, hoci jeho výpovedi orgány činné v trestnom konaní spočiatku neverili a prikláňali sa viac k tvrdeniam poškodených. Nemôže existovať legitímny dôvod na vzatie do väzby v prípade, ak sa preukáže, že skutok nie je trestným činom, pretože v prípade, ak sa nejedná o trestný čin, nemôže ani neexistovať z pokračovania trestnej činnosti, pretože táto obava v zmysle trestnoprávnej judikatúry sa musí vzťahovať ku konkrétnemu trestnému činu, nemôže byť abstraktná. Z uvedených dôvodov považuje ním uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v uplatnenej výške 4 500,- EUR za opodstatnený čo do základu aj výšky. Zároveň pred súdom prvej inštancie obaja zákonní sudcovia sa vyjadrili, že nárok považujú za dôvodný. Predbežné právne posúdenie veci má zabrániť prekvapivému rozhodnutiu a má prispievať k predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. V tejto súvislosti poukazuje na rozhodovaciu prax NS SR sp. zn. 4Cdo/183/2019, sp. zn. 4NCdo/15/2009 a pokiaľ sa jedná o výšku náhrady nemajetkovej ujmy, na rozsudok NS SR sp. zn. 9Cdo/180/2023.

10. Pokiaľ sa jedná o uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné vznesenie obvinenia pre dva zločiny, odvolanie podáva do výšky nad rámec priznanej sumy 2 000,- EUR. Nestotožňuje sa s názorom súdu prvej inštancie, že trestné stíhanie prebiehalo v jednom čase, hoci išlo o dva skutky, nie je možné s každým skutkom v rámci jedného trestného stíhania si uplatňovať samostatne náhradu nemajetkovej ujmy. Zo žiadneho ustanovenie zákon č. 514/2003 Z. z. nevyplýva, že za viacero vznesených obvinení, ktoré sú súčasťou jedného uznesenia o vznesení obvinenia, neprináleží poškodenému samostatný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Pokiaľ súd prvej inštancie konštatoval,

že sa proti nemu vedie iné trestné konanie, je potrebné aplikovať prezumpciu nevinoty, keďže voči nemu bol vynesený rozsudok prvého stupňa v októbri 2024, proti ktorému bolo podané odvolanie, o ktorom doposiaľ nebolo rozhodnuté. Nesúhlasí s výškou priznanej nemajetkovej ujmy v sume 2 000,- EUR, keďže súd prvej inštancie vychádzal z rozhodnutí súdov začatých v rokoch 2012, 2014, 2015, resp. 2016, teda spreď značnej doby, celková výška priznanej nemajetkovej ujmy nezodpovedá hodnote peňazí a ekonomike v súčasnej dobe. Vo vzťahu k preukázaniu nemajetkovej ujmy poukazuje na uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/125/2019. Nestotožňuje sa s rozhodnutím súdu vo výroku III. o trovách konania, keďže z jeho strany nešlo o nadhodnotenie uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a rozhodovacia prax súdov je značne rozptýlená pri rozhodovaní za nezákonnú väzbu, ako aj v prípade posudzovania odškodnenia za nezákonné vedenie trestného stíhania. Pri rozhodovaní o trovách konania mal rozhodovať ku každému vznesenému obvineniu samostatne, poukazujúc na rozhodnutie R 28/1970. Žiadal rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

11. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku I. podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná. Poukazuje na skutočnosť, že po postúpení veci na prejednanie priestupku Okresný úrad Martin, odbor všeobecnej vnútornej správy, vydal rozkaz o uložení sankcie z 16.12.2022 sp. zn. OÚ-MT-OVVS-2022/017505-002, ktorým uznal A. B. za vinného zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu na skutkovom základe, že bol uznaný za vinného pre skutky, za ktoré bol A. B. obvinený a uložil mu pokutu. Materiálne posudzovanie trestnosti prečinu, najmä jeho závažnosti, je vecou subjektívneho hodnotenia konania páchatel'a orgánom činným v trestnom konaní, resp. súdu. Neexistuje zákonné ustanovenie, ktoré by upravovalo objektívne stanovenú hranicu, ktoré konanie možno posúdiť ako závažné a ktoré ako nepatrné. V konaní o náhradu škody podľa zákon č. 514/2003 Z. z. podlieha základným zásadám civilného práva, medzi ktoré patrí nemo turpitudinem suam allegare potest (nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania), ex inuria ius non oritur (z bezprávia nemôže vzniknúť právo) a výkon práva musí byť v súlade s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Je preto v rozpore s dobrými mravmi, aby osoba, ktorá sa preukázateľne dopustila protispoločenského konania, ktorého posúdenie závažnosti závisí iba od subjektívneho názoru, bola akýmkoľvek spôsobom odškodnená. Zmyslom právnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 514/2003 Z. z. nie je odškodňovať osoby, ktoré sa stíhaného skutku dopustili a trestné konanie bolo skončené z iných dôvodov. Opačný výklad, smerujúci v týchto prípadoch k priznaniu práva na náhradu škody len s poukazom na zastavenie trestného stíhania, oslobodenia spod žaloby a princíp prezumpcie nevinoty, celkom zjavne protirečí zmyslu a systematike zákona č. 514/2003 Z. z. a jeho uplatňovanie v praxi by mohlo viesť k odškodňovaniu páchatel'ov protispoločenských činov, čo by bola priamo v rozpore s dobrými mravmi, ako aj so zásadou ex inuria ius non oritur. Obdobný názor prezentovali vo viacerých rozhodnutiach krajské sudy, ktoré boli podrobené ústavnému prieskumu v uznesení Ústavného súdu SR zo 07.11.2012 sp. zn. I. ÚS 548/2012 a uznesení z 03.10.2012 sp. zn. I. ÚS 444/2012. Popiera ďalej skutkové tvrdenia žalobcu v tom smere, že došlo k zásahu do jeho spoločenského, pracovného a súkromného života a k následkom takej intenzity, ktoré by zakladali právo na priznanie peňaznej náhrady, v tomto smere nebol produkovaný žiaden dôkaz, ktorý by odôvodňoval priznanie nároku z titulu nemajetkovej ujmy. Z ustálenej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR nevyplýva, že by žalobcovi patrila náhrada nemajetkovej ujmy len z dôvodu, že bolo voči nemu vedené trestné konanie. V prípade žalobcu ide o človeka, proti ktorému aj počas doby, keď sa viedlo predmetné trestné stíhanie, viedlo sa aj iné trestné konanie, pre trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 201b ods.1 Trestného zákona, pre ktorý bol už rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 13T/3/2023 z 24.10.2024 uznaný za vinného, zatiaľ rozhodnutie však nie právoplatné. Súd prvej inštancie si osvojil len všeobecné tvrdenie žalobcu o jeho zásahu do súkromného života (zhoršenie vzťahov s jeho sestrou), pričom uvedené tvrdenie nie je objektívne preukázané a nie je preukázaná ani príčinná súvislosť s trestným stíhaním žalobcu a tvrdenými následkami.

12. Žalobca vo vyjadrení k podanému odvolaniu uvádza, že žalovaná vo svojej argumentácii odkazuje na skutkové tvrdenia – konanie o prejednanie priestupku, v ktorom bol vydaný rozkaz o uložení sankcie, ktorý nebol predmetom dokazovania na súde prvej inštancie. Je bez právneho významu, akým spôsobom bolo vyriešené priestupkové konanie, pretože za žiadny priestupok nikto nemôže byť vzatý do väzby, ktorá v jeho prípade trvala od 03.04.2022 do 30.06.2022. Žalovaná v podanom odvolaní argumentuje materiálnym posudzovaním trestnosti prečinu, čo je nesprávna argumentácia, keďže počas celého vedenia trestného konania voči jeho osobe išlo o trestné stíhanie pre dva zločiny, pri ktorých je vylúčené skúmať materiálny korektív. Preto z hľadiska miery závažnosti konania v tomto prípade nemožno uvažovať o subjektívnom názore posudzujúceho orgánu činného v trestnom konaní, resp. súdu v trestnom konaní, ktoré vzhľadom na počiatočnú právnu kvalifikáciu skutkov, ktorá v priebehu trestného stíhania nebola zmenená z právnej kvalifikácie zločinu na prečin, po celý čas vec riešili

ako podozrenie zo spáchania zločinu vydierania a zločinu týrania blízkej a zverenej osoby. Taktiež sa nestotožňuje s argumentáciou žalovanej v aplikácii ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn. 9Cdo/180/2021 a na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 3Cdo 3731/2022, podľa ktorého nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorý je podľa zákona daný, nie je možné zamietnuť podľa § 3 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ by zákonodarca chcel aplikovať ustanovenie Občianskeho zákonníka o dobrých mravoch na právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z. z., bolo to by v uvedenej právnej norme výslovným odkazom uvedené. Aj ESLP vyslovil, že samotné pozbavenie práva na osobnú slobodu v rozpore s ustanovením dohovoru zakladá priamy nárok dotknutej osoby na odškodnenie, v opačnom prípade sa jedná o nezákonné rozhodnutie v zmysle čl. 5 ods. 5 dohovoru. Nestotožňuje sa ani s právnym názorom žalovanej, podľa ktorej nedošlo k zásahom do jeho osobnostnej sféry. Z väzby bol prepustený dňa 30.06.2022 a zamestnaný bol až od jesene 2022, zhoršenie jeho zdravotného stavu vyústilo do akútneho operačného zákroku v krátkom čase po jeho prepustení z väzby. Vzťahy so svojou sestrou a jej deťmi sú narušené doteraz vplyvom vedenia trestného konania. Spájanie iného trestného konania s uplatneným nárokom na náhradu škody nemá nijakú príčinnú súvislosť. V čase, keď sa mu v prejednávanej veci vznieslo obvinenie pre zločin vydierania a týrania blízkej osoby a zverenej osoby, sa iné trestné stíhanie voči nemu nevedlo a toto nemalo vplyv pre prípravné konanie a na rozhodovanie o návrhu na vzatie do väzby. Odvolanie proti výroku III. považuje za nedôvodné a argumentačne nepodložené.

13. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že naďalej zotráva na dôvodoch uvedených v odvolaní z 27.03.2025.

14. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala včas (§ 362 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie na základe podaného odvolania žalobcu a žalovanej v intenciách § 379 a § 380 CSP, ktorý v napadnutom výroku I. odvolaním žalovanej podľa § 388 CSP zmenil a žalobu v tejto časti zamietol, rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. na základe podaného odvolania žalobcu podľa § 387 ods. 1 CSP ako správny potvrdil.

15. Záver súdu prvej inštancie vyjadrený v bodoch 21. až 28. odôvodnenia rozsudku, keď dospel k záveru, že žalobcovi neprislúcha nárok na náhradu škody v súvislosti s rozhodnutím o väzbe podľa § 8 ods. 5 písm. c/ zákona č. 514/2003 Z. z., nakoľko existovali skutočnosti vylučujúce vznik práva na náhradu škody v zmysle § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z., odvolací súd považoval za správny a v súlade s rozhodovacou praxou vyšších súdnych autorít; skutkový a právny záver o naplnení predpokladov na náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné vznesené obvinenie zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby a za nezákonné vznesené obvinenie zo zločinu vydierania v celkovej výške 10.000,- Eur v zmysle § 17 ods. 2, ods. 3, ods. 4 zákon č. 514/2003 Z. z. a na náhradu škody vo vzťahu ku ktorej rozhodol výrokom I. tak, že v tejto časti vyhovel, odvolací súd považoval za nesprávny pre nenaplnenie zákonných podmienok zákon č. 514/2003 Z. z. vo vzťahu k okolnostiam danej prejednávanej veci. Odvolací súd považoval odvolanie žalovanej proti výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie za plne dôvodné.

16. Z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplýva, že uznesením OR PZ v Martine, odbor kriminálnej polície z 04.04.2022 bolo začaté trestné stíhanie a súčasne bolo vznesené obvinenie voči žalobcovi v bode 1/ za zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona, v bode 2 za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona s poukazom na ust. § 139 ods. 1 písm. c/, písm. e/ Trestného zákona. Trestné konanie bolo vedené na OR PZ v Martine pod ČVS:ORP-211/2-VYS-MT-2022. Voči uzneseniu o vznesení obvinenia voči obom skutkom žalobca podal sťažnosť. Uznesením Okresnej prokuratúry Martin z 18.05.2022 sp. zn. Pv/167/22/5506-13 bola sťažnosť zamietnutá ako nedôvodná. Výsledkom trestného konania, ktoré sa viedlo proti žalobcovi boli rozhodnutia Okresnej prokuratúry Martin z 17.09.2022 vo forme dvoch uznesení 1. sp. zn. 1Pv 167/22/5506-35 a 2. sp. zn. 1Pv 167/22/5506-34, keď prvé sa týkalo skutku, a to zločinu týrania blízkej a zverenej osoby, kde vec bola postúpená na Okresný úrad Martin, odbor všeobecnej vnútornej správy a druhé uznesenie sa týkalo trestného činu zločinu vydierania, kedy taktiež vec bola postúpená na Okresný úrad Martin, odbor všeobecnej vnútornej správy s tým, že Okresný úrad Martin, odbor všeobecnej vnútornej správy vydal rozkaz o uložení sankcie z 16.12.2022 sp. zn. OÚ-MT-OVVS-2022/017505-002, ktorým uznal A. B. za vinného zo spáchania priestupku proti občianskemu spoluzitiu na tom skutkovom základe, že bol uznaný za vinného pre skutky, za ktoré bol A. B. obvinený a uložil mu pokutu. Taktiež z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že žiadosti žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 31.03.2023, tak ako je podrobne uvedené v bode 11 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nebolo žalovanou vyhovené

listom zo dňa 03.05.2023 z uvádzaného dôvodu, že žalobca neuviedol žiadne konkrétne skutkové a práve okolnosti, ktoré by mali oporu v zákone, pre ktorú by malo byť uznesenie o vznesení obvinenia nezákonné.

17. Zmyslom a účelom zákon č. 514/2003 Z. z. je ustanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 Ústavy SR podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré bolo neskôr posúdené ako nezákonné. Vo vzťahu k náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím základné podmienky vzniku nároku na náhradu škody ustanovuje § 6 ods. 1 zákon č. 514/2003 Z. z. a to tým, že ustanovuje ako predpoklad na náhradu škody (okrem iného) vydanie nezákonného rozhodnutia a ďalej jeho zrušenie pre nezákonnosť príslušným orgánom. Tieto podmienky sú splnené iba vtedy, ak je vydané rozhodnutie následne zrušené nato príslušným orgánom práve z dôvodu nezákonnosti. Z takto zrušujúceho rozhodnutia potom musí byť dôvod zrušenia skoršieho rozhodnutia (jeho nezákonnosť) zrejmý (II.ÚS 25/2011).

Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z.. Ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že fyzická osoba čin nespáchala a že trestné stíhanie proti nej nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania (R 35/1991, R 37/2014, m.m. III.ÚS 117/06, I.ÚS 320/2016, I.ÚS 395/2016, I.ÚS 540/2016).

18. Každé pozbavenie osobnej slobody musí byť „záonné“, t.j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“ a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený osobnej slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I.ÚS 165/02, ale aj II.ÚS 55/98, I.ÚS 177/03, III.ÚS 7/00, I.ÚS 115/07, II.ÚS 282/2014, II.ÚS 703/2014).

Špecifickým prípadom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je aj nárok fyzickej osoby, ktorá bola vzatá do väzby, ak bolo proti nej trestné stíhanie zastavené, bola oslobodená spod obžaloby alebo vec bola postúpená inému orgánu. Táto osobitná právna úprava zodpovednosti za škodu vychádza z čl. 5 ods. 5 dohovoru, podľa ktorého každý, ktorý bol zatknutý alebo pozbavený slobody v rozpore s ustanovením tohto článku má nárok na odškodnenie (napr. uznesenie ÚS SR sp. zn. I.ÚS 273/2021-11 z 29.06.2021, uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo 257/2019 z 26.02.2020, rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo 75/2017-R36/2020, R 35/1977 – uvádzaný žalobcom v odvolaní a ďalšie).

19. Predpokladom vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe sú v zákone č. 514/2003 Z. z. zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vymedzené tak pozitívne (§ 8 ods. 5) ako aj negatívne (§ 8 ods. 6). Nevyhnutným predpokladom vzniku nároku na náhradu škody je teda naplnenie niektorej z hypotéz predpokladaných ustanovením § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z. z., t. j., že voči osobe, ktorá bola vzatá do väzby, bolo trestné stíhanie zastavené, bola spod obžaloby oslobodená alebo vec bola postúpená inému orgánu. Ide však len o prvý predpoklad vzniku tohto nároku, pretože vychádzajúc z logického a systematického výkladu zákona č. 514/2003 Z. z. je kumulatívnou podmienkou súčasné nenaplnenie žiadneho z negatívnych predpokladov, za ktorých nárok na náhradu škody nevznikne podľa § 8 ods. 6 (in concreto zavinenie väzby). Inak povedané, v prípade naplnenia niektorého z negatívnych predpokladov uvedených v § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z. z. (zavinenie väzby, zastavenie trestného stíhania z dôvodu, že trest, ku ktorému môže stíhanie viesť, je celkom bez významu popri treste, ktorý pre iný čin bol obvinenému už uložený alebo oslobodený spod obžaloby, pretože osoba nie je trestne zodpovedná), nárok na náhradu škody nevznikne ani v prípade danosti niektorého z pozitívnych predpokladov vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe ustanovených v § 8 ods. 5 zákon č. 514/2003 Z. z. (uznesenie ÚS SR I.ÚS 444/2012 zo dňa 03.10.2012). Čo je potrebné považovať za zavinenie väzby samotnou osobou, ktorá žiada o náhradu škody, zákon č. 514/2003 Z. z. bližšie neustanovuje, preto je interpretácia a aplikácia tohto zákonného ustanovenia zverená všeobecným súdom, ktoré o nárokoch na náhradu škody spôsobenej väzbou rozhodujú. Pri tomto rozhodovaní vychádzajú vždy z konkrétnych okolností každého prípadu zistených z riadne vykonaného dokazovania, vychádzajúc z ktorého im príslúcha urobiť právny záver o zavinení, resp. nezavinení väzby osobou žiadajúcou náhradu škody

(uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo 142/2017 z 29.01.2020, uznesenia NS SR sp. zn. 9Cdo 93/2022 a sp. zn. 9Cdo/161/2022, nález ÚS SR I. ÚS 399/2016, uznesenie ÚS SR I. ÚS 444/2012).

20. Zavinenie obvineného na vzatí do väzby v zmysle ustanovení Trestného poriadku predpokladá v širšom význame jeho zavinené konanie (aspoň v podobe nevedomej nedbanlivosti), ktoré bolo dôvodom na podanie návrhu na vzatie obvineného do väzby, alebo rozhodnutia o ďalšom trvaní väzby, prípadne rozhodnutia o väzbe aj bez návrhu v konaní pred súdom. Zavinenie obvineného na vzatí do väzby nemožno však stotožňovať so zavinením začatia trestného stíhania v zmysle § 199 Trestného poriadku alebo vznesenia obvinenia podľa § 206 Trestného poriadku, pretože skutočnosti odôvodňujúce vzatie obvineného do väzby sú skutkovo odlišné od tých, pre ktoré možno začať trestné stíhanie, alebo vzniesť obvinenie. Z tohto hľadiska teda nie je významné, či konanie páchatela vyvolalo podozrenie, že bol spáchaný trestný čin, či naplnilo skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, ale to, či jeho správanie, alebo iné skutočnosti vyvolali dôvodnú obavu zakladajúcu niektorý z dôvodov väzby. Zavinenie osoby na vzatí do väzby treba skúmať z hľadiska dôvodov, pre ktoré bol do väzby vzatý, a to vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam, ktoré súd rozhodujúci o väzbe zvažoval, a ktorým odôvodnil vzatie obvineného do väzby. Ak bol obvinený vzatý do väzby z viacerých dôvodov, postačuje k záveru, že si väzbu zavinil sám, ak zavinil splnenie aspoň jedného z nich. (...) [uznesenie NS SR z 23.05.2023 sp. zn. 1Cdo 86/2022].

21. V prejednávanej veci súd prvej inštancie v posudzovaní nároku na náhradu škody v súvislosti s rozhodnutím o väzbe podľa § 8 ods. 5 písm. c/ zákon č. 514/2003 Z. z. na základe výsledkov vykonaného dokazovania správne dospel k skutkovému a právnomu záveru, že vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci existujú u žalobcu skutočnosti vylučujúce vznik práva na náhradu škody v zmysle § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z., keďže väzbu si zavinil sám, a teda nemohli vzniknúť ani predpoklady pre vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v príčinnej súvislosti s vykonaním väzby podľa § 17 ods. 2, ods. 3, ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. a ďalších uplatnených nárokov majetkovej povahy. V podrobnostiach odvolací súd poukazuje na výsledky vykonaného dokazovania vyhodnoteného súdom prvej inštancie v bodoch 23 až 26 odôvodnenia rozsudku, v ktorom podrobne rozviedol okolnosti, pre ktoré žalobca bol vzatý do väzby uznesením Okresného súdu Martin z 07.04.2022 sp. zn. 4Tp/34/2022, t.j. skutočnosti, ktoré viedli súd k rozhodnutiu, že je dôvodný návrh na vzatie žalobcu do väzby na základe podmienok § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, nielen na základe výsluchu poškodených, ale aj vzhľadom na obsah výsluchu samotného obvineného/žalobcu v prípravnom (trestnom) konaní, ako aj vzhľadom na obsah uznesenia Okresnej prokuratúry Martin sp. zn. 4Tp/34/2022 zo dňa 03.06.2022, kedy súd rozhodol o prepustení obvineného/žalobcu z väzby na slobodu, keď väzba bola nahradená písomným sľubom žalobcu, že povedie riadny život a uložením dohľadu probačného a mediačného úradníka nad ním, a zároveň mu uložil viaceré povinnosti. Odvolací súd preto nepovažoval za dôvodné odvolanie žalobcu v tvrdení, že „nemôže existovať legitímny dôvod na vzatie do väzby v prípade, ak sa preukáže, že skutok nie je trestným činom, pretože v prípade, ak sa nejedná o trestný čin, nemôže ani existovať pokračovanie v trestnej činnosti, pretože táto obava v zmysle trestnoprávnej judikatúry sa musí vzťahovať ku konkrétnemu trestnému činu, nemôže byť abstraktná“. Je zrejmé, že súd prvej inštancie pre zaujatie záveru pre nenaplnenie predpokladov vzniku nároku na náhradu škody za väzbu v zmysle § 8 ods. 6 písm. a/ zákon č. 514/2003 Z. z. vzal za zreteľ všetky okolnosti vedúce k vydaniu uznesenia o vzatí obvineného/žalobcu vo väzby, v ktorom prihliadal predovšetkým na výpoveď obvineného/žalobcu v prípravnom konaní, z ktorej je zrejmé zavinené konanie obvineného/žalobcu, ktoré predchádzalo jeho vzatiu do väzby a ktoré zároveň viedlo k obave, že bude pokračovať v špecifickej trestnej činnosti (násilného správania sa k osobe zverenej a blízkej), keď takto uvedený skutkový základ bol dostatočným podkladom pre formulovanie uvedeného právneho záveru o zavinení väzby žalobcom. Vyvodenie uvedeného právneho záveru súdom prvej inštancie zo špecifikovaného skutkového stavu nemožno považovať za svojvoľné a arbitrálne. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako správny potvrdil.

22. Záver súdu prvej inštancie, ktorý dospel k záveru o dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy priznanej vo výroku I., odvolací súd nepovažoval za správny, poukazujúc aj na dôvody odvolania žalovanej proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorá poukázala na „zavinenie“ žalobcu na začatí trestného stíhania, vznesenia obvinenia a vedení trestného konania, ktoré viedlo k jeho ukončeniu spôsobom, že uznesením Okresnej prokuratúry Martin sp. zn. 1Pv/167/2002/5506-34 zo dňa 17.09.2022 prokurátor postúpil trestnú vec obvineného A. B., trestne stíhaného pre zločin vydierania Okresnému úradu Martin, odbor všeobecnej vnútornej správy, pretože skutok, ktorého sa dopustil obvinený tým, že v presne nezistenú dobu v mesiacoch február – marec 2022 telefonicky kontaktoval z miesta trvalého bydliska svoju sesternicu J. K., ktorej sa vyhrážal smrťou v súvislosti s prepisom pozemku na jej syna F. K., by mohol byť priestupkom; ďalším uznesením

Okresná prokuratúra Martin sp. zn. 1Pv/167/2022/5506-35 zo dňa 17.09.2022 rozhodla o postúpení veci trestného stíhania obvineného žalobcu, ktorý bol trestne stíhaný pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby Okresnému úradu Martin, odboru všeobecnej vnútornej správy, pretože výsledky vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom; keď zároveň žalovaná v tejto súvislosti v priebehu konania pred súdom prvej inštancie poukazovala na skutočnosť, že Okresný úrad Martin, odbor všeobecnej vnútornej správy vydal rozkaz o uložení sankcie zo dňa 16.12.2022 sp. zn. OU-MT-OVVS-2022/017505-002, ktorým právoplatne uznal A. B. za vinného zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu na tom skutkovom základe, že bol uznaný vinným za skutky, za ktoré bol obvinený a uložil mu pokutu, ktorú skutočnosť (existenciu správneho rozhodnutia a nadobudnutie právoplatnosti) žalobca v konaní nerozporoval.

23. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na pojem „zavinenia podľa zákona č. 514/2003 Z. z.“ v zmysle záveru uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS 254/2024-21 zo dňa 06.05.2024, ktoré je potrebné odlíšiť od zavinenia v trestnoprávnom chápaní ako znaku skutkovej podstaty trestného činu.

24. (...) Ústavný súd k tomu len stručne uvádza, že pojem „zavinenia podľa zákona č. 514/2003 Z. z.“ je potrebné odlíšiť od zavinenia v trestnoprávnom chápaní ako znaku skutkovej podstaty trestného činu. Nejde o identické inštitúty, keďže v prvom prípade má otázka zavinenia vplyv na špecifický právny vzťah, ktorého obsahom je povinnosť štátu nahradiť škodu, kým v druhom prípade sa zavinenie existenčne dotýka trestno-právneho vzťahu, ktorého obsahom je povinnosť páchatel'a znášať zodpovednosť za verejnoprávny delikt - trestný čin. Tomu napovedá aj judikatúra Ústavného súdu Českej republiky zohľadňujúca takmer identické okolnosti právnej úpravy (nález sp. zn. Pl. ÚS U/10), podľa ktorej nie je adekvátne stotožňovať zavinenie v právnej úprave zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci so zavinením v zmysle § 441 Občianskeho zákonníka a podľa ktorej zároveň pojem „zavinenie“ v právnej úprave zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci by sa mal chápať ako 6 „spôsobenie si“ alebo „zavdanie príčiny“. Ústavný súd k tomu dopĺňa, že ak zavinenie podľa zákona č. 514/2003 Z. z. nemožno identifikovať so zavinením podľa všeobecnej úpravy zodpovednosti za škodu v Občianskom zákonníku, tým menej je porovnateľné so zavinením v trestnoprávnom prostredí.

Preto nemožno mať pochybnosti o autonómnom prístupe civilných súdov k rozhodovaniu o použiteľnosti kategórie zavinenia ako faktora vylučujúceho vznik práva na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Z toho istého dôvodu je ústavne akceptovateľný záver najvyššieho súdu, podľa ktorého oslobodzujúci rozsudok v trestnom konaní nevytvára záväznú prejudicialitu pre otázku zavinenia väzby v konaní o náhradu škody podľa zákon č. 514/2003 Z. z. Ústavný súd dodáva, že hmotnoprávne pravidlá vzniku práva na náhradu škody obsiahnuté v zákone č. 514/2003 Z. z. je civilný súd rozhodujúci o civilnej žalobe povinný uplatniť (inak by nemohol rozhodnúť) a plnenie tejto jeho povinnosti nemožno vyhodnotiť tak, že by posudzoval otázku (ne)viny v trestnoprávnom slova zmysle.

Ústavný súd vyhodnotil ako nedôvodnú aj kritiku najvyššieho súdu, ktorý nevysvetlil, prečo sťažovateľ nemal byť so žalobou o náhradu škody úspešný len z dôvodu, že bol oslobodený spod obžaloby použitím zásady „in dubio pro reo“. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd v jeho bode 14 poukázal na rozdiely pri posudzovaní dôkazných prostriedkov v trestnom konaní na strane jednej a v civilnom sporovom konaní na strane druhej. Najvyšší súd teda zrozumiteľne naznačil, že dôkazný prostriedok, ktorý v trestnom konaní nebude postačovať na rozhodnutie o vine, môže byť postačujúci v civilnom sporovom konaní.

(...) Oslobodenie spod obžaloby automaticky nastoľuje otázku dôvodnosti nároku na náhradu škody. Ten je však vylúčený, ak si sťažovateľ spôsobil trestné stíhanie sám.

25. Vychádzajúc z vyššie uvedených atribútov uvedeného rozhodnutia Ústavného súdu SR III. ÚS 254/2024 odvolací súd dospel k záveru, že okolnosti danej prejednávanej veci nasvedčujú pre zaujatie záveru, že bolo potrebné zohľadniť medzi kritéria odôvodňujúce nepriznanie nároku na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy za vedenie trestného stíhania jednak povahu trestnej veci, okolností, ktoré viedli k začatiu trestného stíhania a vznieseniu obvinenia žalobcu a za podstatný považuje aj výsledok skončenia trestného konania (ako určitého procesu vedenia trestného konania orgánmi činnými v trestnom konaní), keď uzneseniami Okresnej prokuratúry Martin sp. zn. 1Pv/167/2022/5506-34/35 zo dňa 17.09.2022, táto rozhodla o postúpení trestnej veci z dôvodu, že nejde o trestné činy, ale ide o skutky, ktoré by mohli byť priestupkami, teda z formálneho hľadiska obvinený/žalobca naplnil znaky stíhaného prečinu/intenzita tohto konania však poukazuje na to, že z materiálnej stránky skutok

nedosiahol takú mieru z hľadiska jeho nebezpečnosti, že by išlo o trestný čin/zločin, pričom uvedený skutok by mohol príslušný priestupkový orgán posúdiť ako priestupok, keď následne Okresný súd Martin, odbor všeobecnej vnútornej správy vydal rozkaz o uložení sankcie zo dňa 16.02.2022 sp. zn. OU-MT-OVVS-2022/017505-002, ktorým uznal A. B. za vinného zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu na skutkovom základe, ako bol uznaný za vinného pre skutky, za ktoré bol žalobca obvinený a uložil mu (správnu) pokutu, ktorú skutočnosť žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie ani v odvolacom konaní žiadnym spôsobom nespochybnil. Z uvedeného možno vyvodiť, že súd rozhodujúci o nároku na náhradu škody na základe podmienok zákona č. 514/2003 Z. z. musí sa zaoberať otázkou „zavinenia podľa zákona č. 514/2003 Z. z.“ a v tomto kontexte aj okolnosťami, ktoré viedli k začatiu trestného stíhania, vedenia trestného konania a spôsobu (dôvodov) ktoré vedú prokurátora/súd k ukončeniu trestného konania - v spôsobe jeho rozhodnutia, keďže nie každé ukončenie (z hľadiska dôvodov) trestného konania oslobodením spod obžaloby alebo zastavením trestného stíhania znamená automaticky vznik nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy za vedenie trestného konania na základe podmienok § 3 ods. 1 písm. a), ods. 2, § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z..

26. Osobitne vo vzťahu k uplatnenému nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy za vedenie trestného konania (ktoré skutkové tvrdenia sa okrem iného značne prekrývajú s okolnosťami väzobného stíhania) sa odvolací súd stotožnil s odvolacími námietkami žalovanej, že vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania (na základe dôkaznej iniciatívy) žalobca nepreukázal podmienky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 17 ods. 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, a to vzhľadom na výpoveď žalobcu, vypočutých svedkov v konaní a okolnosti prejednávanej veci, ktoré súd prvej inštancie vyhodnocoval v bodoch 39 až 42, 47 odôvodnenia rozsudku, z ktorého skutkového stavu nebolo možné vyvodiť, že v zmysle vyššie citovaných zákonných podmienok by došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu vedením tohto trestného konania v osobnom, spoločenskom alebo pracovnom živote, keďže skutkové zistenia súdu prvej inštancie na základe výsledkov vykonaného dokazovania takémuto záveru nezodpovedajú.

27. Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. odvolaním žalovanej podľa § 388 CSP zmenil a žalobu v uvedenej časti ako nedôvodnú zamietol.

28. O trovách (prvostupňového a odvolacieho) konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

29. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
 - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)
- Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)